

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/22300
GK: 192

Sayı : 56020453/2013-610.01-505/3622/6737
Konu : Yazılı soru önergesi

09/09/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 09/05/2013 tarihli ve 43452547-120.00-122442 sayılı yazı,
b) 31/05/2013 tarihli ve 2389/4724 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/22300 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-505/3621/6736
Konu : Yazılı soru önergesi

09 / 09 / 2013

Sayın Nursel AYDOĞAN
Diyarbakır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/22300 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "İnfazda temel ilke" kenar başlıklı 2. maddesinde, "Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin kurallar hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefi inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanır." hükmünün yer aldığı malûmlardır.

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefi inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- Türk ceza mevzuatında "tutsak" kavramı, ceza infaz kurumlarında ise bu kavrama dayalı bir sınıflandırma bulunmamaktadır. Ceza infaz kurumlarına, haklarındaki mahkûmiyet hükümleri kesinleşerek infaz aşamasına geçen "hükümlü"ler ile mahkemelerce verilmiş tutuklama kararlarına dayalı olarak "tutuklu"lar alınmaktadır.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, başta 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun olmak üzere, ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmaktadır.

Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi tutulmaktadır.

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının oluşan adlî yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edebilmektedirler.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir. Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

III- Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutukluların kurum uygulamalarına karşı şikâyet hakkı bulunmaktadır. Hükümlü ve tutukluların resmî kurumlara yazdığı dilekçeleri herhangi bir denetime tâbi tutulmamaktadır. Şikâyetlerin, Bakanlığımıza intikal etmesi hâlinde, gerekli incelemeler titizlikle yapılarak yasal gereği yerine getirilmektedir. Bu bağlamda, hak ihlalleriyle ilgili olarak yapılan tüm başvurular hakkında adlî yönden Cumhuriyet başsavcılıklarınca, idarî yönden ise yetkililerce kanunî gereği yapılmaktadır.

IV- Ceza infaz kurumları ve tutukevleri personeli eğitim merkezlerimizde her unvandaki personele; “İnsan Hakları, Türk İnfaz Sistemi, Avrupa Cezaevi Kuralları ve Diğer Uluslararası Mevzuat, Suç ve Suçluluk, İletişim, Meslek Etiği, Olumlu Sosyal Model Olma, Ceza İnfaz Kurumu İdaresi, Personel Mevzuatı, Duyguların Olumsuz Etkileri ve Stresle Başa Çıkma, Ceza İnfaz Kurumu Güvenliği, Tutuklu-Hükümlü Psikolojisi, Öfke ve Öfke Kontrolü, Problem Çözme Becerileri ile Ekip Çalışması” gibi konularda eğitimler verilmekte olup, 2012 ilâ 2013 eğitim yılında Tekirdağ Ceza İnfaz Kurumlarında görev yapan, değişik unvandaki toplam 285 personele anılan konularda eğitimler verilmiştir.

Tekirdağ yerleşkesinde bulunan ceza infaz kurumlarında görev yapan 380 personele, ceza infaz kurumları personelinin çağdaş infaz hizmetlerinin gerektirdiği mesleki profesyonellik bilinci içerisinde; tutuklular, hükümlüler, ziyaretçiler ve personelle iletişimde etkili iletişim yöntemlerini kullanmalarını, öfke kontrolü ve stresle başa çıkma tekniklerini

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

uygulamalarını, profesyonel yönetim becerileri konusunda temel bilgi, anlayış ve becerileri kazanmalarını sağlamak amacıyla, 11 ilâ 22 Haziran 2012 tarihleri arasında yerinde eğitim programı gerçekleştirilmiştir.

V- Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

1- Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda;

Soru önergesinde bahsi geçen hak ihlâli ve keyfi uygulamalara ilişkin iddiaların gerçeği yansıtmadığı, hükümlü ve tutuklular tarafından hakaret, kötü muamele, işkence ve benzeri iddialarla, ceza infaz kurumu personeli hakkında yapılan şikâyetlerin Başsavcılıklarınca incelenerek karara bağlandığı; gerekli görüldüğünde personel hakkında ayrıca idarî soruşturma da başlatıldığı;

2- Kocaeli T Tipi Ceza İnfaz Kurumuna nakil talep eden tutuklulara "örgüt üyesiyim" şeklinde belge imzalatıldığı iddialarının gerçek dışı olduğu;

3- 26/03/2013 tarihinde hükümlü ve tutuklular tarafından başlatılan açlık grevinin, iddia edildiği gibi ceza infaz kurumunda meydana gelen hak ihlâllerine değil, infaz mevzuatına aykırı bir kısım taleplerin kabul edilmesi amacına dayandığı; açlık grevine giden hükümlü ve tutukluların dilekçelerinde, somut olarak bir kötü muameleden veya hak ihlâlinden de söz edilmediği; yapılan görüşmeler neticesinde söz konusu açlık grevi eyleminin 29/04/2013 tarihinde sona erdiği, halihazırda Kurumda açlık grevi bulunmadığı;

4- Açlık grevi eylemi sırasında dile getirilen hak ihlâli iddialarının genel ve soyut içerikli olması ve ilgili Cumhuriyet Başsavcılığınca yapılan denetimlerde söz konusu iddiaların doğrulanmaması nedeniyle Kurum idarecileri ve personeli hakkında adlî veya idarî soruşturma açılmasına gerek görülmediği,

Bildirilmiştir.

VI- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden,

1- Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, 26/03/2013 tarihinde hükümlü ve tutukluların başlattığı açlık grevine dayanak olduğu ileri sürülen iddialarla ilgili olarak Kurum görevlileri hakkında şu ana kadar Bakanlığımıza ulaşan herhangi bir şikâyet kaydının bulunmadığı;

2- Öte yandan, Kurum idaresi ve görevlileri hakkında, kötü ve keyfi muamele iddialarına dayalı olarak, hükümlü, tutuklu ve yakınları ile çeşitli merciler tarafından Bakanlığımıza toplam 6 başvuru yapıldığı; işleme alınan şikâyetler üzerine adlî yönden ilgili Cumhuriyet Başsavcılığınca, idarî yönden ise yetkililerce kanunî gereğinin yapıldığı;

3- İdarî yönden bir kısım personel hakkında yapılan soruşturma sonucunda "disiplin cezası verilmesine yer olmadığına dair karar verildiği", adlî yönden ise "kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlar verildiği", bir kısım personel hakkında ise yürütülen adlî ve idarî soruşturmanın hâlen devam ettiği,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan